

Besluitformulier

Team Projectmanagement Gebiedsontwikkeling

Zaaknummer: 3823441 Datum: 17 maart 2026	Opsteller: Rutger van der Pijl
Onderwerp: Voorkeurslocatie en intentieovereenkomst ontwikkeling 50 kV onderstation Alphen Noord van Liander in Alphen aan den Rijn	
Besluit: <ol style="list-style-type: none">1. De locatie als weergegeven op de kaart in bijlage 1 bij dit voorstel aan te wijzen als voorkeurslocatie voor de inpassing van het 50 kV onderstation van Liander in Alphen Noord2. De in bijlage 2 bij dit voorstel gevoegde 'Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van het onderstation Alphen Noord van Liander in Alphen aan den Rijn' aan te gaan met Liander N.V. met als doel de onder beslispoint 1 genoemde voorkeurslocatie te borgen.3. Wethouder Van As te mandateren tot het aangaan van de 'Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van het onderstation Alphen Noord van Liander in Alphen aan den Rijn'4. De gemeenteraad te informeren over de onder beslispoint 2 genoemde intentieovereenkomst aan de hand van de in bijlage 3 bij dit voorstel gevoegde raadsinformatiebrief	

Publiekssamenvatting

Het college van B&W en Liander hebben in de afgelopen periode gezocht naar een voorkeurslocatie voor een 50 kV onderstation van Liander aan de noordrand van Alphen aan den Rijn. Dit nieuwe onderstation is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag naar elektriciteit. Het college en Liander zijn gekomen tot een voorkeurslocatie aan de westkant langs de N207/Herenweg. Deze locatie wordt op dit moment als het meest gunstig gezien en wordt door Liander verder uitgewerkt. Afspraken over het proces, rollen, verantwoordelijkheden en de locatie worden tussen beide partijen vastgelegd in een intentieovereenkomst. Het doel is te komen tot in gebruikname van het onderstation in de periode 2031–2033.

Inleiding

Op dit moment hebben de 50kV onderstations in de gemeente Alphen aan den Rijn (Alphen West en Alphen Centrum) te weinig ruimte beschikbaar om de groei in vraag naar elektriciteit te faciliteren. Deze stations worden daarom uitgebreid, maar om woningbouw, bedrijvigheid en elektrificatie in de toekomst te kunnen blijven realiseren is er meer ruimte op het elektriciteitsnet nodig. Dit realiseert Liander door de bouw van nieuwe onderstations zoals in Alphen Noord en Alphen Gnephoek.

Voor het 50 kV onderstation Alphen Noord is in samenwerking met Liander een studie gedaan naar een beoogde locatie. Op basis van deze locatiestudie is een afweging voor een voorkeurslocatie gemaakt. Aan de orde is vaststelling de voorkeurslocatie en de borging daarvan in een intentieovereenkomst, waarin afspraken over rollen, verantwoordelijkheden, planning en het verdere planontwikkelingsproces voor het 50 kV onderstation Alphen Noord worden vastgelegd met Liander.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het beoogd maatschappelijk resultaat is het realiseren van voldoende capaciteit op het regionale en Alphense elektriciteitsnet waarmee het net gestabiliseerd wordt en toekomstige ontwikkelingen in Alphen Noord en Gnephoek gefaciliteerd kunnen worden.

Kader

- Coalitiekakkoord 'Zichtbaar en dichtbij' 2022–2026;
- Omgevingsvisie 'Groene gemeente met lef!' (2022);
- Ruimtelijk–economische koers 2040 (2025);
- Gemeentelijk Programma Energietransitie;
- Actieplan Energiesysteem en Netcongestie van de RES–regio Holland–Rijnland;
- Collegebesluit 'Gemeentelijke Aanpak Netcongestie 2025 en verder'.

Argumenten

1.1. Een 50 kV onderstation in Alphen Noord is noodzakelijk voor het oplossen van netcongestie en faciliteren toekomstige ontwikkelingen

Om de toekomstige gebiedsontwikkelingen aan te kunnen sluiten is het noodzakelijk dat netcongestie wordt opgelost. Hiervoor is een uitbreiding van het elektriciteitsnet nodig. Dat gebeurt deels door de bestaande stations Alphen West en Alphen Centrum uit te breiden. Daarnaast zijn nieuwe 50 kV onderstations zoals Alphen Noord nodig om toekomstige woningbouw en bedrijvigheid van voldoende elektriciteit te kunnen voorzien.

1.2. De voorkeurslocatie is ruimtelijk en technisch het beste in te passen

Liander heeft in april 2024 het zoekgebied t.b.v. de nieuwbouw van het onderstation Alphen Noord vastgesteld. Binnen dit zoekgebied heeft Liander in een eerste ruimtelijke analyse focusgebieden in kaart gebracht met voldoende vrij oppervlak t.b.v. het nieuw te bouwen onderstation. Hierbij is rekening gehouden harde belemmeringen zoals bestaande bebouwing, infrastructuur, watergangen, vrijwaringszones, molenbiotopen, Natura2000 en zachte belemmeringen zoals geluid, archeologie, cultuurhistorie, landschappelijke waarden en milieuzonering.

Op basis van deze ruimtelijke analyse zijn 9 focusgebieden ontstaan. Liander en de gemeente beschouwen 2 focusgebieden als technisch en planologisch meest haalbaar. De gemeente en Liander hebben mogelijke toekomstige ontwikkelingen binnen deze 2 focusgebieden in kaart gebracht en hebben vervolgens 5 potentiële locaties vastgesteld. Deze 5 potentiële locaties zijn vervolgens afgewogen in een afwegingsmatrix, waarbij

gekeken is naar het effect van de locaties op de omgeving, grondzaken, bovengrondse assets, kabelruimte, mobiliteit en ontsluiting en landschappelijke en stedenbouwkundige inpassing.

Locatie 3 ligt aan de westkant van de N207/Herenweg en is uit de afwegingsmatrix als voorkeurslocatie gekomen omdat deze het beste scoort op de genoemde punten. In bijlage 'Memo voortgang locatiestudie OS Alphen Noord' is deze afweging verder uiteengezet.

1.3. Het inpassen van het onderstation Alphen Noord op de voorkeurslocatie is een inpassing- en ontwerpopgave

De voorkeurslocatie is ontstaan op basis van een eerste ruimtelijke en technische analyse en afweging. Het verder inpassen van het onderstation vraagt in het vervolgproces om een zorgvuldig ontwerptraject. De gemeente zal hier een Nota van Uitgangspunten voor opstellen (Q2 2026) als startpunt voor de ruimtelijke procedure. Parallel werkt Liander de inpassing van het onderstation Alphen Noord verder technisch uit en dient met de provincie Zuid-Holland overlegd te worden over de landschappelijke inpassing en de impact op het nabij gelegen weidevogelgebied.

1.4. Inpassing op deze locatie heeft effect op woningbouwplannen Noordrand

Aan de noordrand van Alphen aan den Rijn heeft de gemeente ambitie voor grootschalige woningbouw. Hiertoe is in 2020 het ontwikkelperspectief voor Noordrand I opgesteld en met de gemeenteraad besproken. Het college heeft een Masterplan voor de locatie Noordrand I opgesteld, welke niet door de gemeenteraad is vastgesteld.

De inpassing van de voorkeurslocatie voor het onderstation Alphen Noord is afgewogen tegen de ambities die in het Masterplan Noordrand I zijn verwoord. De voorkeurslocatie heeft effect op de landschappelijke en stedenbouwkundige ambities en is daarbinnen in te passen. De planning van de realisatie van het onderstation Alphen Noord (op welke locatie dan ook) loopt voor op de eventuele toekomstige ontwikkeling van de Noordrand. Bij de ontwikkeling van de Noordrand dient rekening te worden gehouden met het onderstation Alphen Noord en de daarbij komende randvoorwaarden (o.a. richtafstanden, ontsluiting). Dit is een oplosbare ontwerpopgave.

2.1 Intentieovereenkomst borgt afspraken met Liander over ontwikkeling voorkeurslocatie 50 kV onderstation Alphen Noord

Voor het verdere planproces van de inpassing van het 50 kV onderstation Alphen Noord is het van belang de voorkeurslocatie tussen het college en Liander vast te leggen en afspraken te borgen over proces, ambtelijke capaciteit, communicatie, rollen en verantwoordelijkheden. De intentieovereenkomst borgt deze zaken.

3.1 Wethouder Van As als portefeuillehouder te machtigen

Voorliggend voorstel gaat over het borgen van een voorkeurslocatie en het starten van een ruimtelijke procedure hiervoor. Wethouder Van As kan als wethouder Ruimtelijke Ordening gemachtigd om de intentieovereenkomst te tekenen.

4.1 De gemeenteraad wordt geïnformeerd in het kader van de actieve informatieplicht

De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de voorkeurslocatie vanwege haar rol bij de planvorming. Het college heeft nu een principekeuze gemaakt voor een voorkeurslocatie. De raad wordt bij de Nota van Uitgangspunten verder betrokken. Tevens is de raad betrokken geweest bij het Masterplan Noordrand I. In het kader van de actieve informatieplicht wordt de gemeenteraad nu geïnformeerd.

Duurzaamheid

Doordat ontwikkelingen zoals woningbouw, industrie en mobiliteit elektrificeren is er een grotere stroomvraag op het elektriciteitsnet. Om hierin te kunnen voorzien zijn uitbreidingen noodzakelijk zoals het nieuw te bouwen station Alphen Noord. Bij het komen tot een locatie is rekening gehouden met de effecten op de leefomgeving van mensen en natuur.

Participatie

Rondom het bepalen van de voorkeurslocatie heeft geen participatie met de omgeving plaats gevonden. Bij de afweging is rekening gehouden met uitkomsten eerdere participatietraject rondom Masterplan Noordrand I.

Verdere participatie over de inpassing en het ontwerp van het 50 kV onderstation Alphen Noord vallen onder de verantwoordelijkheid van Liander. Zij betrekken omgeving bij het verdere planproces en de gemeente zal dit proces nauwlettend monitoren en Liander faciliteren in het proces naar de omgeving. De planning is dat in de 2^e helft van 2026 het participatietraject gestart wordt.

Financiële consequenties

Dit besluit heeft geen financiële consequenties. De plankosten worden verrekend bij het aangaan van de anterieure overeenkomst na het opstellen van de Nota van Uitgangspunten. Liander is verantwoordelijk voor het verwerven van de gronden.

Realisatie

Na het vaststellen van de voorkeurslocatie en de voorliggende intentieovereenkomst gaat Liander de inpassing en het ontwerp van het 50 kV onderstation Alphen Noord technisch verder uitwerken. De gemeente zal hiertoe een Nota van Uitgangspunten opstellen. Voor het totale proces wordt de volgende indicatieve mijlpalenplanning gehanteerd,

Q1 2026:	afronding Initiatiefase
Q2 2026:	start Ontwerpfase, waaronder: opstellen Nota van Uitgangspunten door de gemeente in opdracht geven van de variantenstudie voor station en kabels door Liander

Q2 2027:	afronding Ontwerpfase
Q3 2027:	nemen Investeringsbesluit door Liander
Q3 2027 – Q4 2028:	Definitiefase
2029 – 2033:	Realisatiefase
2031 – 2033:	beoogde In Bedrijf Name (IBN) van het onderstation

Bijlage(n):

1. Kaart beoogde locatie onderstation Alphen Noord
2. Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van het onderstation Alphen Noord van Liander in Alphen aan den Rijn incl. bijlagen
3. Raadsinformatiebrief 'Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van het onderstation Alphen Noord van Liander in Alphen aan den Rijn'